

Brussel, 9 januari 2018

KENNISGEVING AAN BELANGHEBBENDEN

TERUGTREKKING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK UIT DE UNIE EN EU-REGELS OP HET GEBIED VAN GEGEVENSBECHERMING

Op 29 maart 2017 heeft het Verenigd Koninkrijk kennisgegeven van zijn voornemen om zich uit de Unie terug te trekken krachtens artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Dat betekent dat vanaf 30 maart 2019 om 00.00 uur (Midden-Europese tijd) (hierna "de terugtrekkingsdatum" genoemd) het gehele primaire en secundaire Unierecht niet langer van toepassing is op het Verenigd Koninkrijk, tenzij in een geratificeerd terugtrekkingsakkoord¹ een andere datum wordt vastgesteld². Het Verenigd Koninkrijk wordt dan een "derde land"³.

Gezien de grote onzekerheid, met name over de inhoud van een eventueel terugtrekkingsakkoord, wil de Commissie alle belanghebbenden die persoonsgegevens verwerken, wijzen op de juridische gevolgen waarmee zij rekening moeten houden wanneer het Verenigd Koninkrijk een derde land wordt⁴.

Behoudens mogelijke overgangsregelingen in een eventueel terugtrekkingsakkoord, gelden vanaf de terugtrekkingsdatum de EU-regels inzake de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen. Op basis van een adequaatheidsbesluit is vrij verkeer van gegevens uit de EU toegestaan, zonder dat degene die gegevens uit de EU doorgeeft, aanvullende waarborgen hoeft te bieden of aan aanvullende voorwaarden hoeft te voldoen. Daarnaast kunnen op grond van de EU-regels inzake gegevensbescherming (zowel Richtlijn 95/46/EG als Verordening (EU) 2016/679 (de algemene verordening gegevensbescherming, die per 25 mei 2018 van toepassing is)) persoonsgegevens worden doorgegeven, indien de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker passende waarborgen biedt. In deze waarborgen kan worden voorzien door:

¹ Met het Verenigd Koninkrijk wordt momenteel onderhandeld over een terugtrekkingsakkoord.

² De Europese Raad kan volgens artikel 50, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en in overeenstemming met het Verenigd Koninkrijk ook unaniem besluiten dat de Verdragen op een later moment niet meer van toepassing zijn.

³ Een derde land is een land dat geen lid is van de EU.

⁴ Met het oog op de blijvende toepassing van EU-waarborgen voor gegevens die zijn verwerkt in de periode dat het Verenigd Koninkrijk een lidstaat was, heeft de Commissie een document gepubliceerd waarin de essentiële beginselen worden uiteengezet: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-use-data-and-protection-information-obtained-or-processed-withdrawal-date_en.

- **standaardbepalingen inzake gegevensbescherming:** de Commissie heeft drie reeksen standaardclausules vastgesteld, die beschikbaar zijn op de website van de Commissie⁵;
- **bindende bedrijfsvoorschriften:** juridisch bindende regels inzake gegevensbescherming die door de bevoegde gegevensbeschermingsautoriteit zijn vastgesteld en op een ondernemingsgroep van toepassing zijn;
- goedgekeurde **gedragscodes** die vergezeld gaan van bindende en afdwingbare toezeggingen van de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker in het derde land;
- goedgekeurde **certificeringsmechanismen** die vergezeld gaan van bindende en afdwingbare toezeggingen van de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker in het derde land.

Indien er geen “adequaathheidsbesluit” of “passende waarborg” is, kan de doorgifte of een reeks doorgiften plaatsvinden op basis van “**afwijkingen**”: dergelijke afwijkingen maken doorgifte in specifieke gevallen mogelijk, bijvoorbeeld op basis van toestemming, voor de uitvoering van een overeenkomst, voor de uitoefening van een recht in rechte of om gewichtige redenen van algemeen belang.

Bedrijfsexploitanten in de lidstaten kennen deze instrumenten goed, aangezien deze al worden gebruikt voor de doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen.

De algemene verordening gegevensbescherming (AVG) heeft het gebruik van deze instrumenten vereenvoudigd door de administratieve rompslomp terug te dringen ten opzichte van Richtlijn 95/46/EG. Voor doorgifte op basis van goedgekeurde standaardbepalingen inzake gegevensbescherming of bindende bedrijfsvoorschriften zal geen verdere, specifieke toestemming van een toezichthoudende autoriteit nodig zijn. Voorts zijn bij de AVG gedragscodes en certificeringsmechanismen geïntroduceerd als nieuwe instrumenten voor de doorgifte van persoonsgegevens. Voor deze instrumenten gelden aanvullende voorwaarden.

De voorbereiding op de terugtrekking is niet alleen een zaak van de EU en de nationale overheden, maar ook van bedrijven en burgers. Wat de uitvoering van de AVG betreft, en met name de nieuwe instrumenten voor doorgifte aan derde landen (bv. goedgekeurde gedragscodes en goedgekeurde certificeringsmechanismen die bindende toezeggingen inhouden door de verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers die de gegevens in een derde land ontvangen), werkt de Commissie (DG JUST) samen met belanghebbende partijen en gegevensbeschermingsautoriteiten aan een optimaal gebruik van de nieuwe instrumenten. De Commissie heeft voorts een groep van belanghebbenden ingesteld waarin vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en de academische wereld zich samen over dit onderwerp zullen buigen.

Europese Commissie
Directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_en